

Briselē, 2026. gada 10. septembrī
(OR. en)

12840/26

**Starpiestāžu lieta:
2026/0259 (COD)**

CULT 108
JEUN 207
TOUR 29
CULT HERIT 23
CDR 203
CES 14
EEE 15
AELE 70
SOC 589
ECOFIN 1164
COMPET 1050
ENV 1054
EDUC 365
SUSTDEV 69
CODEC 1640

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 10. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 455 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS, ar ko atjauno Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2034. līdz 2047. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 445/2014/ES

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 455 final.

Pielikumā: COM(2026) 455 final

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 10.9.2026.
COM(2026) 455 final

2026/0259 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

**ar ko atjauno Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2034. līdz
2047. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 445/2014/ES**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas kultūras galvaspilsētas (EKG) tika izveidotas 1985. gadā kā starpvaldību iniciatīva. Lai iniciatīvu padarītu efektīvāku, 1999. gadā to oficiāli pārveidoja par Eiropas Savienības rīcību. Tika noteikti jauni kritēriji un atlases procedūras, izveidots hronoloģisks dalībvalstu saraksts, norādot secību, kādā tām ir tiesības saņemt nosaukumu, un izveidota Eiropas neatkarīgo ekspertu žūrija, lai novērtētu pieteikumus (Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1419/1999/EK (1999. gada 25. maijs), ar ko nosaka Kopienas rīcību pasākumam EKG no 2005. līdz 2019. gadam¹).

Noteikumi pirmo reizi tika atjaunoti 2006. gadā, lai vēl vairāk uzlabotu iniciatīvas efektivitāti, stimulējot konkurenci starp pilsētām un veicinot piedāvājumu kvalitāti. Ar šiem jaunajiem noteikumiem tika ieviesti arī dažādi pasākumi, lai palīdzētu pilsētām to sagatavošanās, tostarp uzraudzības, procesā (Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Lēmums Nr. 1622/2006/EK, ar ko nosaka Kopienas rīcību pasākumam “Eiropas Kultūras galvaspilsēta” no 2007. līdz 2019. gadam²). Pašreizējais juridiskais pamats (Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES³) tika pieņemts 2014. gadā.

Lēmums Nr. 445/2014/ES zaudēs spēku 2033. gadā. Konkurss par Eiropas kultūras galvaspilsētas nosaukumu pašlaik tiek izsludināts sešus gadus iepriekš, lai pilsētām dotu pietiekami daudz laika sagatavoties līdz nosaukuma gada sākumam. Tāpēc jaunais juridiskais pamats EKG turpināšanai būtu jāpieņem 2027. gadā, lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju 2034. gadā. Šā jaunā tiesiskā regulējuma mērķis ir garantēt iniciatīvas turpmāku atbilstību, vienlaikus ņemot vērā vienkāršošanas pasākumu nepieciešamību.

• Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Iniciatīva atbilst kopīgajai politiskajai apņēmībai aizsargāt, veicināt un atbalstīt kultūru Eiropā, kas izklāstīta Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgajā deklarācijā “Eiropa kultūrai – kultūra Eiropai”, un “**Kultūras kompasm Eiropai**”⁴.

Tā ir saskaņota ar tādām Eiropas iniciatīvām kā **Jaunais Eiropas “Bauhaus”**⁵ un atbilst *UNESCO* 2005. gada Konvencijai par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu, kuras līgumslēdzējas puses ir Savienība un tās dalībvalstis, un 2017. gada marta Romas deklarācijai, kurā dalībvalstis un ES iestādes pauda vēlmi redzēt tādu Savienību, “kurā iedzīvotājiem ir jaunas iespējas kultūras un sociālās attīstības un ekonomikas izaugsmes jomā [..]; Savienību, kas saglabā mūsu kultūras mantojumu un veicina kultūru daudzveidību”. Tā atbilst Eiropadomes Stratēģiskajai programmai 2024.–2029. gadam un apņemas veicināt ES kultūras daudzveidību un kultūras mantojumu⁶.

• Saskaņība ar citām Savienības politikas jomām

Iniciatīva ir saskaņota ar Eiropas Komisijas visaptverošajām 2024.–2029. gada politikas prioritātēm, kas ietver 1) atbalstu iedzīvotājiem, mūsu sabiedrības un sociālā modeļa stiprināšanu; 2) mūsu demokrātijas aizsardzību, mūsu vērtību aizstāvēšanu; 3) ilgtspējīgu Eiropas labklājību un konkurētspēju un 4) globālu Eiropu.

¹ OV L 166, 1.7.1999., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/1419/oj>.

² OV L 304, 3.11.2006., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2006/1622/oj>.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2020. līdz 2033. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 1622/2006/EK (OV L 132, 3.5.2014., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁴ [Kultūras kompasm Eiropai \(COM\(2025\) 785\)](#).

⁵ [Jaunais Eiropas “Bauhaus”: no redzējuma līdz īstenošanai \(COM\(2025\) 1026\)](#).

⁶ [Eiropadomes Stratēģiskā programma 2024.–2029. gadam](#).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

EKG pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 167. pantu. 167. panta 1. punkts dod ES pilnvaras veicināt “dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam”. Saskaņā ar 167. panta 2. punktu Savienībai ir arī jātiecas “veicināt dalībvalstu sadarbību” kultūras jomā un “vajadzības gadījumā atbalstīt un papildināt to rīcību”.

• Subsidiaritāte / proporcionalitāte

Lēmuma priekšlikums atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem. EKG īstenošanas pasākumi arī turpmāk galvenokārt veicami vietējā un valsts līmenī. Tomēr izvērtējums un sabiedriskā apspriešana ir parādījuši, ka Savienībai ir izšķiroša nozīme dalībvalstu koordinēšanā, lai nodrošinātu kopēju, skaidru un pārredzamu kritēriju piemērošanu, it īpaši attiecībā uz EKG atlases un uzraudzības procedūram. Savienība arī atbalsta izraudzīto pilsētu sagatavošanos, izmantojot Eiropas ekspertu žūrijas ieteikumus, paraugprakses apmaiņu starp pilsētām un finansiālu ieguldījumu *Melina Mercouri* balvas veidā.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Spēkā esošo tiesību aktu starpposma izvērtēšana

Komisijas darbs pie priekšlikuma par EKG pēc 2033. gada ir balstīts uz plašu ieguldījumu.

Laikposmā no 2024. līdz 2025. gadam tika īstenots pirmais EKG rīcības 2020.–2033. gadam⁷ starpposma izvērtējums. Aptverot pilsētas, kurām EKG nosaukums bija laikposmā no 2013. līdz 2023. gadam, un kandidātpilsētas laikposmam no 2020. līdz 2028. gadam, tajā tika apzināti iniciatīvas īstenošanas laikā gūtie panākumi un pieredze.

Ir svarīgi norādīt, ka visos galvenajos jautājumos bija vērojama plaša konverģence starp izvērtējumos savāktajiem pierādījumiem un datiem un apspriešanās procesā paustajiem viedokļiem. Tas ļāva Komisijai izdarīt vairākus svarīgus secinājumus par EKG nākotni.

Pastāv vienprātība, ka EKG ir ārkārtīgi veiksmīga rīcība un ka pastāv ļoti spēcīgs atbalsts tās turpināšanai pēc 2033. gada. Ir skaidrs, ka šī rīcība ir kļuvusi par vienu no vērienīgākajām kultūras iniciatīvām Eiropā gan apjoma, gan mēroga ziņā. Tāpat tā ir kļuvusi par vienu no visatpazīstamākajām un prestižākajām Savienības iniciatīvām un, iespējams, par vienu no iniciatīvām, ko Eiropas iedzīvotāji novērtējuši visaugstāk.

EKG var sniegt daudzus ieguvumus pilsētām, ja šī rīcība tiek rūpīgi plānota. EKG pirmkārt un galvenokārt joprojām ir kultūras pasākums, taču tā var sniegt arī ievērojamus sociālus un ekonomiskus ieguvumus. Tas īpaši attiecas uz gadījumiem, kad pasākums ir iekļauts kultūras virzītā ilgtermiņa attīstības stratēģijā pilsētā un tās apkārtnē reģionā. Jāatzīmē arī, ka, lai gan katrā dalībvalstī katru gadu pasākumu var rīkot tikai viena pilsēta, konkursam ir būtiska sviras ietekme uz jaunas vai efektīvākas politikas un stratēģiju izstrādi pat tajās pilsētās, kurām šis nosaukums nav piešķirts.

Tomēr EKG arī rada izaicinājumus. Kultūras pasākumu programmas īstenošana gada garumā prasa lielas pūles, un dažas EKG savu potenciālu ir izmantojušas veiksmīgāk nekā citas. Tāpēc galvenais nākotnes uzdevums būs izmantot pašreizējās shēmas stiprās puses, vienlaikus palīdzot katrai

⁷ [Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas kultūras galvaspilsētu iniciatīvas \(2020.–2033.\) pirmo starpposma novērtējumu \(COM\(2025\) 587\).](#)

galvaspilsētai pilnībā izmantot nosaukuma potenciālu un optimizēt kultūras, ekonomiskos un sociālos ieguvumus.

Pamatojoties uz izvērtēšanas un apspriešanās rezultātiem, Komisija apzināja galvenās problēmas, kuru dēļ iniciatīva ir jāpielāgo un jāmodernizē, vienlaikus ņemot vērā vienkāršošanas pasākumu nepieciešamību.

Pirmkārt, lai gan Eiropas dimensija ir viens no iniciatīvas galvenajiem elementiem un pašreizējiem atlases kritērijiem, kandidātpilsētas to bieži vien pārprot un tādējādi ignorē.

Otrkārt, lai gan pilsētu pieteikumu novērtēšana ietver kritēriju “ieguldījums ilgtermiņa stratēģijā”, dažas pilsētas nejuta ilgtermiņa ietekmi tik lielā mērā, kā gaidīts. Lielāka koncentrēšanās uz šādu kritēriju varētu būt izdevīga gan pilsētām, gan rīcības atbilstībai.

Treškārt, tā kā nav pašreizēja institucionālā tīkla, kas saistīts ar EKG, pastāv risks, ka zināšanas netiks nodotas starp bijušajām, pašreizējām un nākamajām kandidātpilsētām un nosaukumu ieguvušajām pilsētām.

Ceturtkārt, Eiropas Komisija pašlaik informē par EKG oficiālo izraudzīšanos, izmantojot tās standarta kanālus, tostarp paziņojumus presei, tīmekļa vietnes materiālus un ierakstus sociālajos medijos. Tomēr pašlaik nav kopīgu ES līmeņa komunikācijas kampaņu nosaukumu ieguvušo pilsētu popularizēšanai. Rīcības pamanāmību un ietekmi, kā arī sabiedrības informētību par to uzlabotu koordinēti centieni starp ES iestādēm, dalībvalstīm un nosaukumu ieguvušajām pilsētām.

Piektkārt, pašas pilsētas vēl nav ieviesušas mērīšanas mehānismus, tāpēc nav primāro datu par nosaukuma ietekmi. Tas apgrūtina dažādu EKG salīdzināšanu un vājina pieredzes nodošanu.

Sestkārt, atkārtotas grūtības ir radījusi valsts un vietējās politikas ietekme uz budžetiem, kuriem jābūt pēc iespējas stabilākiem starp piedāvājumu iesniegšanas un noslēguma posmiem. Politika ir ietekmējusi arī citus pasākuma organizēšanas aspektus. Politiskais atbalsts ir būtisks, jo lielākā daļa līdzekļu ir publiski, un bez tā pilsēta nevar iesniegt ticamu piedāvājumu. Vienlaikus, lai aizsargātu pasākuma ticamību, ir jārespektē īstenotāju grupas mākslinieciskā neatkarība.

Visbeidzot, vairākas dalībvalstis jau ir saņēmušas nosaukumu vairākas reizes, un dažās no tām ir tikai ierobežots skaits reālu kandidātu tādām liela mēroga pasākumam kā EKG. Pasākuma rīkošanai varētu būt spēcīga negatīva ietekme uz pilsētu ar ierobežotiem resursiem, un vājāku EKG atlase ilgtermiņā varētu kaitēt EKG prestižam un zīmola vērtībai.

Tāpēc tika nolemts turpināt rīcību ar jaunu juridisko pamatu, kas risina problēmas, ar kurām nācās saskarties, īstenojot pašreizējo lēmumu. Pielikumā atrodams jauns hronoloģisks dalībvalstu saraksts.

• **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saistībā ar EKG rīcības 2020.–2033. gadam pirmo starpposma izvērtējumu 2024. gada vasarā tika veikta sabiedriskā apspriešana⁸, kas ietvēra vairākus jautājumus par juridisko pamatu pēc 2033. gada.

Tika publicēts uzaicinājums iesniegt atsauksmes par EKG rīcību, un atsauksmes varēja iesniegt no 2025. gada 3. decembra līdz 2026. gada 16. janvārim; tā mērķis bija apkopot plaša ieinteresēto personu loka viedokļus par EKG juridiskā pamata pārskatīšanu. Tas bija īpaši vērsts uz EKG vadītājiem (bijušajiem, pašreizējiem un turpmākajiem); EKG vadošajām iestādes dalībvalstīs (t. i., attiecīgo Kultūras ministriju); akadēmiskajiem ekspertiem pilsētu kultūras attīstības jomā un EKG ekspertu žūriju; plašu sabiedrību; kultūras tīkliem, nevalstiskajām organizācijām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Noteiktajā termiņā tika saņemtas 26 atbildes. Tās tika ņemtas vērā turpmākajās ideju apmaiņās par šā tiesiskā regulējuma atjaunošanu.

⁸ Apspriešana. [EKG – starpposma izvērtējums par 2024. gadu.](#)

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ieguldījumu pārdomās par EKG nākotni sniedza arī ieinteresēto personu sagatavotie pašiniciatīvas ziņojumi un veiktie pētījumi, to vidū *Culture Next*⁹ (ko finansē no programmas “Radošā Eiropa” *Eiropas kultūras organizāciju tīklu shēmas 2022.–2028. gadam*) un *Eurocities*¹⁰.

Turklāt 2024. gada aprīlī / maijā EKG iniciatīvas 40. gadadienā tika ilgstoši apspriesta rīcības nākotne, un tās rezultātā tika publicēta “Chemnitz 2025” un “Nova Gorica 2025” izstrādātā Baltā grāmata “40 ieteikumi no “Eiropas kultūras galvaspilsētas” 40 gadu pieredzes”¹¹.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums tika veikts turpmāk minēto iemeslu dēļ.

1) EKG ietekmes mērogs ir ierobežots.

2) EKG nav daudzgadu finanšu shēmas (DFS) programma, jo tās izmaksas ir integrētas programmā “Radošā Eiropa” (vai tās pēctecēs). Tai ir ierobežota ietekme uz ES budžetu, jo pašlaik katrai EKG ir piešķirti tikai 1,5 miljoni EUR, kā arī ekspertu žūriju izdevumu izmaksas. EKG juridiskajam pamatam nav piesaistīts finansējums; tā ir iekļauta programmas “Radošā Eiropa” juridiskajā pamatā.

3) Iepriekšējam juridiskajam pamatam netika veikts ietekmes novērtējums.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

EKG juridiskā pamata atjaunošana sniegs iespēju turpināt vienkāršošanas centienus un īstenot pieejamāku, lietotājdraudzīgāku un uz iedzīvotājiem vērstu rīcību. Jaunais EKG satvars paver ceļu uz:

- turpmāku mērķtiecīgu atbalstu pieteikumu iesniedzējām un izraudzītajām pilsētām;
- centralizētiem komunikācijas pasākumiem, kas nodrošina iedzīvotāju labāku informētību par iniciatīvu;
- pārredzamākām pamatnostādņēm pilsētu pieteikumu novērtēšanai (īpaši attiecībā uz “Eiropas dimensiju”);
- atlases anketas jēdzienu un valodas pārskatīšanu un precizēšanu;
- ciešākas sadarbības un zināšanu apmaiņas ieviešanu starp pilsētām, it īpaši izmantojot iespēju pieteikties kā (pārrobežu) pilsētu grupām, kuru gadījumā viena pilsēta koordinētu un vadītu piedāvājumu.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums pilnībā atbilst **Eiropas Savienības Pamattiesību hartai**¹² un visiem attiecīgajiem ES politikas satvariem un regulējumam līdztiesības un nediskriminēšanas jomā.

No pilsētām tiek sagaidīts, ka tās izpildīs saistības, ko tās uzņēmušās piedāvājumu iesniegšanas procesā, un nodrošinās pastāvīgu atbilstību Eiropas Savienības Pamattiesību hartai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Attiecībā uz šo lēmumu, ar ko atjauno Lēmumu Nr. 445/2014/ES, šim jaunajam Komisijas priekšlikumam nav tiešas tūlītējas ietekmes uz budžetu.

⁹ [Culture Next](#).

¹⁰ [Eurocities](#).

¹¹ [40 ieteikumi no “Eiropas kultūras galvaspilsētas” 40 gadu pieredzes](#).

¹² Eiropas Savienības Pamattiesību harta (OV C 202, 7.6.2016., 389. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2016/oj).

Laikposms, uz kuru attiecas priekšlikums, sakrīt ar vairāku daudzgadu finanšu shēmu periodu.

Attiecībā uz gadiem pēc 2033. gada EKG juridiskie un finansiālie aspekti būs tieši saistīti ar noteikumiem, kas iekļauti turpmākās daudzgadu finanšu shēmās. Uz šā pamata tie tiks aplūkoti arī attiecīgajās Savienības kultūras atbalsta programmās, jaunajā programmā *AgoraEU* un tās pēctecēs.

Sīkāku informāciju sk. tiesību akta finanšu un digitālajā pārskatā (*LFDS*).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko atjauno Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2034. līdz 2047. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 445/2014/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 167. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD) ir vērsts uz aizvien ciešāku Eiropas tautu savienību un uztic Savienībai uzdevumu cita starpā veicināt dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam. Šajā ziņā Savienība vajadzības gadījumā atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību, lai uzlabotu zināšanas par Eiropas tautu kultūru un vēsturi un tās popularizētu.
- (2) Komisijas paziņojumā “Kultūras kompasa Eiropai”³ (“Kultūras kompass”) ir izklāstīts Savienības stratēģiskais redzējums par kultūras politiku, kas veicina piekļuvi kultūrai un līdzdalību tajā, kultūru un valodu daudzveidību, kohēziju un starpkultūru dialogu, vienlaikus stiprinot kultūras lomu radošumā, inovācijā, konkurētspējā un starptautiskajās attiecībās.
- (3) Kopīgā deklarācija “Eiropa kultūrai – kultūra Eiropai”⁴ pārveido Kultūras kompasa redzējumu par kopīgu politisku apņemšanos starp Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu un Eiropas Savienības Padomi, nodrošinot stratēģisku satvaru, kurā kultūra ir Eiropas identitātes centrā un uzsvēta tās nozīme personām, kopienām un Eiropas Savienībai.
- (4) *UNESCO* konvencijai par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu⁵, kura stājās spēkā 2007. gada 18. martā un kurai ir pievienojusies Savienība, ir mērķis aizsargāt un veicināt kultūras daudzveidību, veicināt starpkultūru

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ [Kultūras kompasa Eiropai \(COM\(2025\) 785\)](#).

⁴ OV C, C/2026/3440, 25.6.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/3440/oj>.

⁵ [UNESCO Konvencija par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu](#).

izpaušmes un veidot izpratni par kultūras daudzveidības vērtību vietējā, valstu un starptautiskā līmenī.

- (5) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES⁶ (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2020. līdz 2033. gadam. Šis lēmums būtu jāatceļ. Tomēr tā noteikumus būtu jāturpina piemērot attiecībā uz visām pilsētām, kuras jau ir izraudzītas vai šobrīd tiek izraudzītas gadiem laikā līdz 2033. gadam.
- (6) Kultūras kompasa ir atzīta kultūras revitalizējošā nozīme pilsētvidē pēc 2033. gada un Eiropas kultūras galvaspilsētu (EKG) loma kultūras virzītas, iekļaujošas pilsētu un reģionu pārveides un reģenerācijas veicināšanā visā Eiropā. Tā darbojas kā sociālās kohēzijas, ekonomiskās izaugsmes, inovācijas, teritoriālās pievilcības un ilgtspējīgas attīstības virzītājspēks.
- (7) Savienības līmeņa rīcībai kultūras jomā būtu jābalstās uz esošajām iniciatīvām, piemēram, Padomes ES darba plāniem kultūras jomā, kopīgo paziņojumu “Starptautisko kultūras attiecību ES stratēģijas veidošana”⁷, Eiropas satvaru rīcībai kultūras mantojuma jomā⁸ un 2017. gada marta Romas deklarāciju⁹, un tai vajadzētu būt cieši saskaņotai ar mērķiem, kas noteikti Kultūras kompasa Eiropai un kopīgajā deklarācijā “Eiropa kultūrai – kultūra Eiropai”.
- (8) EKG būtu jāsaskaņo ar attiecīgajām Eiropas iniciatīvām, piemēram, Jauno Eiropas “Bauhaus”¹⁰, Eiropas mantojuma zīmi, ES programmu pilsētām¹¹, Eiropas demokrātijas vairogu¹² un Starppaaudžu taisnīguma stratēģiju¹³. Padomes Ieteikumā dalībvalstīm par Jauno Eiropas “Bauhaus”, kas pieņemts 2026. gada 11. maijā, Padome un Eiropas Parlaments tiek aicināti stiprināt EKG tādā veidā, kas nodrošina sinerģiju ar Jaunā Eiropas “Bauhaus” vērtībām un principiem, kas atbalsta ilgtspējīgu, iekļaujošu un uz kvalitāti vērstu pilsētu apkaimju attīstību, pārveidošanu vai atjaunošanu visā Eiropā.
- (9) Pirmais starpposma izvērtējums¹⁴, kā arī sabiedriskā apspriešana 2024. gada vasarā¹⁵ parādīja, ka EKG ir vērienīga kultūras iniciatīva Eiropā un ka tās iedzīvotāji to augstu vērtē. Pēc 40 gadiem EKG joprojām ir veiksmīga pamatrīcība, kas atbalsta kultūras un radošās nozares, palielina uzņemšo pilsētu starptautisko reputāciju un ar kultūras palīdzību atbalsta lauku un pilsētu attīstību. Tā ir rentabla rīcība, kas piesaista publisko un privāto finansējumu un darbojas kā sociālās un ekonomiskās attīstības katalizators, it īpaši, ja tā ir iekļauta ilgtermiņa vietējās un reģionālajās stratēģijās. Šajā kontekstā

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2020. līdz 2033. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 1622/2006/EK (OV L 132, 3.5.2014., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁷ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Starptautisko kultūras attiecību ES stratēģijas veidošana” (JOIN/2016/029 final), [EUR-Lex – 52016JC0029 – LV – EUR-Lex](#).

⁸ Eiropas satvars rīcībai kultūras mantojuma jomā (SWD(2018) 491 final).

⁹ [Romas deklarācija](#).

¹⁰ [Komisijas paziņojums “Jaunais Eiropas “Bauhaus” – no redzējuma līdz īstenošanai” \(COM\(2025\)1026\)](#) un [Padomes ieteikums par Jauno Eiropas “Bauhaus”](#).

¹¹ [ES programma pilsētām: Izaugsmes un labklājības veicināšana \(COM\(2025\)739\)](#).

¹² [Eiropas demokrātijas vairogs: spēcīgas un noturīgas demokrātijas stiprināšana \(JOIN \(2025\) 791 final\)](#).

¹³ [Starppaaudžu taisnīguma stratēģija](#).

¹⁴ [Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas kultūras galvaspilsētu iniciatīvas \(2020.–2033.\) pirmo starpposma novērtējumu \(COM\(2025\) 587\)](#).

¹⁵ EKG – [starpposma izvērtējums par 2024. gadu](#).

EKG būtu jāturpina un jāatjaunina, lai ņemtu vērā jaunās tendences. Tāpēc laikposmam pēc 2033. gada būtu jānosaka atjaunota rīcība.

- (10) Papildus Eiropas kultūru daudzveidības un kopīgā mantojuma popularizēšanai EKG nosaukums (“nosaukums”) palīdz pilsētām bagātināt kultūras dzīvi, stiprināt kultūras un radošās nozares, uzlabot piekļuvi kultūras vērtībām un to pamanāmību, atbalstīt pilsētu ilgtermiņa attīstību un veicināt kopīgu piederības sajūtu un starpkultūru dialogu.
- (11) Ar šo lēmumu izveidotās rīcības mērķim būtu pilnībā jāatbilst mērķiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes regulā, ar ko izveido programmu *AgoraEU*¹⁶, un programmas sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” konkrētajiem mērķiem¹⁷.
- (12) Lai sasniegtu rīcības mērķus, pilsētām, kurām piešķirts nosaukums, būtu jāstiprina kultūras nozaru inovācijas un digitālās spējas, jāveido ciešas saiknes starp kultūru un citām attiecīgām nozarēm, piemēram, izglītību, pētniecību, vidi, pilsētattīstību, sportu un ilgtspējīgu kultūras tūrisma saskaņā ar Eiropas ilgtspējīga tūrisma stratēģiju, un jāizmanto EKG kā katalizators ilgtspējīgai vietējai attīstībai, veselīgai un zaļai pilsētvidei¹⁸, un ar kultūras palīdzību jāuzlabo pilsētu starptautiskais profils. Tām būtu arī jāveicina sociālā iekļaušana un vienlīdzīgas iespējas, jāuzlabo piekļuve kultūrai un līdzdalība tajā, jānodrošina pēc iespējas plašāka cilvēku, it īpaši bērnu, jauniešu, personu ar invaliditāti un nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautu personu, iesaiste kultūras programmas sagatavošanā un īstenošanā, vienlaikus pilnībā ievērojot māksliniecisko brīvību, kultūras izpausmju daudzveidību un uzlabojot mākslinieku un kultūras un radošo profesiju pārstāvju darba apstākļus.
- (13) EKG rīcība prasa pieteikuma iesniedzējām un nosaukumu ieguvušajām pilsētām īstenot ievērojamus centienus, kas ietver augsta līmeņa, gadu ilgas kultūras programmas sagatavošanu un īstenošanu un ilgtermiņa plānošanu, kuras mērķis ir atstāt paliekošu mantojumu. Tāpēc pilsētām ir vajadzīgs pienācīgs atbalsts, instrumenti, norādījumi un padomi. Komisijai būtu jākoordinē attiecīgās darbības, lai palīdzētu maksimāli palielināt rīcības ilgstošu ietekmi.
- (14) Nosaukuma konkursiem katru gadu būtu jānotiek divās dažādās dalībvalstīs, ievērojot pielikumā noteikto hronoloģisko kalendāru (“kalendārs”), tādējādi nodrošinot EKG taisnīgu sadalījumu starp visām dalībvalstīm. Attiecīgajos gados konkursam vajadzētu būt atvērtam arī pilsētām EBTA/EEZ valstīs, ES kandidātvalstīs vai potenciālajās ES kandidātvalstīs un trešās valstīs, kas saistītas ar programmas *AgoraEU* sadaļu “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmākām Savienības kultūras atbalsta programmām, ar nosacījumu, ka katra atbilstīgā valsts 2034.–2047. gada periodā var saņemt nosaukumu tikai vienu reizi. Tas ir veids, kā tuvināt tās Savienībai, uzsverot Eiropas kultūru kopīgos aspektus, kā to apstiprina iepriekšējā pieredze. Nepārvaramas varas vai Savienības paplašināšanās gadījumos Komisijai vajadzētu būt iespējai grozīt pielikumu.
- (15) Lai nodrošinātu efektīvu un savlaicīgu reaģēšanu uz nepārvaramas varas gadījumiem vai Savienības paplašināšanos, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai grozītu pielikumu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija,

¹⁶ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu “AgoraEU” 2028.–2034. gada periodam un atceļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818 (COM(2025) 550) (atkarībā no notiekošajām sarunām par DFS).

¹⁷ Nosaukums atkarīgs no notiekošajām sarunām par DFS.

¹⁸ Šajā kontekstā būtu jāveicina arī sinerģija ar citām Savienības iniciatīvām, kurās atzīta pilsētu ilgtspēja, piemēram, Eiropas Zaļās galvaspilsētas goda nosaukumu un Eiropas Zaļās lapas balvu.

veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁹. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (16) Nosaukums būtu jāpiešķir pilsētām vai pilsētu pārrobežu grupām neatkarīgi no to lieluma. Lai sasniegtu plašāku sabiedrību un palielinātu nosaukuma ietekmi, pilsētas varētu iesaistīt savu apkārtnējo teritoriju.
- (17) Nosaukuma piešķiršanas pamatā vajadzētu būt kultūras programmai, kam ir spēcīga Eiropas dimensija. Šāda kultūras programma būtu jāizstrādā īpaši nosaukuma gadam, un tai vajadzētu būt daļai no ilgtermiņa stratēģijas.
- (18) Atlases process būtu jāorganizē divos posmos (priekšatlase un atlase), un tas būtu jāveic neatkarīgu ekspertu žūrijai. Šī taisnīgā un pārredzamā organizācija ir ļāvusi pilsētām uzlabot savus pieteikumus starp priekšatlases un atlases posmiem, pamatojoties uz žūrijas ekspertu ieteikumiem. Turklāt, lai nodrošinātu EKG rīcības nepārtrauktību un pieredzes un zinātnības nodošanu, ekspertu nomaina būtu jāveic pakāpeniski.
- (19) Arī turpmāk būtu jānodrošina valstu iecelto ekspertu dalība, dalībvalstīm ļaujot izvirzīt dalībai žūrijā līdz diviem ekspertiem, kas atbild par pilsētu atlasīšanu un uzraudzīšanu.
- (20) Atlases kritērijiem būtu jāvirza kandidātpilsētas uz mērķiem un prasībām, kas tām jāizpilda, lai tām piešķirtu nosaukumu. Lai gan lielāka uzmanība būtu jāpievērš ilgtspējai, ilgtermiņa plānošanai un digitālajai pieejamībai, Eiropas dimensijai būtu jāklūst par visaptverošu kritēriju, kā ieteikts pirmajā starpposma izvērtējumā par rīcību "Eiropas kultūras galvaspilsētas" 2020.–2033. gadam.
- (21) Kandidātpilsētām būtu jāizpēta iespēja attiecīgā gadījumā lūgt finansiālu atbalstu no citām attiecīgām Savienības programmām un fondiem, it īpaši no programmas *AgoraEU* un Eiropas Ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas, lauksaimniecības un lauku, zivsaimniecības un jūrlietu, labklājības un drošības fonda, izmantojot valstu un reģionu partnerības plānus, kā arī turpmākās programmas.
- (22) Sagatavošanās posmam, kas ilgst no pilsētas izraudzīšanās brīža līdz nosaukuma gadam, ir izšķiroša nozīme, lai EKG būtu sekmīga. Izvērtējumi un apspriešanās ar ieinteresētajām personām parādīja, ka atbalsta pasākumi saskaņā ar iepriekšējo tiesisko regulējumu bija ļoti vērtīgi un tie būtu jāpilnveido un jākoordinē starp bijušajām, pašreizējām un turpmākajām nosaukuma pilsētām, kā arī kandidātpilsētām un ar Eiropas Komisiju, atbalstot pilsētu tīklu pieredzes un zināšanu apmaiņai.
- (23) EKG nosaukumam un Melinas Merkuri balvai, kas būtu jāizmaksā divos maksājumos, ir liela simboliska vērtība. Tiek sagaidīts, ka nosaukumu saņēmušās pilsētas izpildīs saistības, ko tās uzņēmušās piedāvājumu iesniegšanas procesā, un nodrošinās pastāvīgu atbilstību Eiropas Savienības Pamattiesību hartai²⁰. Tāpēc uz nosaukuma un balvas piešķiršanu būtu jāattiecinā stingri un skaidri nosacījumi, kā arī vajadzības

¹⁹ [Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu](#) (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

²⁰ [Eiropas Savienības Pamattiesību harta](#).

gadījumā būtu jāievieš sistēma to atcelšanai, ja nosaukuma turētājs vairs neatbilst kritērijiem vai vairs nepilda pieteikumā iesniegto projektu un darba plānu.

- (24) Nosaukumu ieguvušajām pilsētām no to izraudzīšanās brīža un līdz pat nosaukuma gada beigām būtu jānodrošina, ka visos pasākumos, rīcībās un komunikācijas materiālos ir skaidri redzams ES logotips kopā ar vienoto EKG logotipu un attiecīgā gadījumā ES karogu. Tām vienmēr būtu jānorāda, ka EKG ir Eiropas Savienības finansēta rīcība, kurā nepārprotami piedalās Eiropas Komisija.
- (25) Pilsētām arī turpmāk vajadzētu būt galvenajām izvērtēšanas procesa dalībniecēm, lai nodrošinātu attiecīgo primāro datu vākšanu vietējā līmenī, it īpaši saistībā ar nosaukuma ietekmi.
- (26) Ņemot vērā, ka šā lēmuma mērķus, proti, aizsargāt un veicināt kultūru daudzveidību Eiropā, izcelt to kopīgās iezīmes un sekmēt kultūras devumu pilsētu ilgtermiņa attīstībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo ir vajadzīgi, it īpaši, vienoti, skaidri un pārredzami kritēriji un atlases un uzraudzības procedūras, kā arī laba koordinācija starp dalībvalstīm, un to, ka rīcības vēriena un sagaidāmās ietekmes dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā lēmumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Rīcības atjaunošana

Ar šo lēmumu atjauno Savienības rīcību ar nosaukumu “Eiropas kultūras galvaspilsētas” (“EKF”) no 2034. līdz 2047. gadam (“rīcība”).

2. pants

Mērķi

1. Rīcības vispārīgie mērķi ir:

a) aizsargāt un veicināt kultūru daudzveidību Eiropā un uzsvērt to kopīgās iezīmes, kā arī vairot eiropiešu piederības apziņu kopējai kultūras telpai un popularizēt Savienības pamatā esošās vērtības;

b) veicināt kultūras ieguldījumu pilsētu ilgtspējīgā un iekļaujošā attīstībā saskaņā ar to attiecīgajām stratēģijām un prioritātēm, vienlaikus bagātinot to kultūras dzīvi, stiprinot to kultūras un radošās ekosistēmas un uzlabojot to kultūras vērtību, mantojuma un izpausmju pamanāmību, piekļūstamību un daudzveidību.

2. Rīcības īpašie mērķi ir:

a) palielināt kultūras piedāvājuma klāstu, daudzveidību un Eiropas dimensiju pilsētās, cita starpā īstenojot transnacionālu sadarbību un tādējādi uzlabojot pilsētu starptautisko reputāciju;

b) uzlabot piekļuvi kultūrai, mākslai un kultūras mantojumam un līdzdalību tajā visiem, it īpaši jauniešiem, un stiprināt sociālo kohēziju, starppaaudžu taisnīgumu, vienlīdzību un daudzveidību, iesaistoties kultūras dzīvē;

c) stiprināt vietējās kultūras nozares inovācijas un digitālās spējas un tās sadarbību ar citām jomām.

3. pants

Iespēja izmantot rīcību

1. Konkurssā par nosaukumu piedalās pilsētas vai (pārrobežu) pilsētu grupas (turpmāk “pilsēta/pilsētas”), kas var iesaistīt savas apkārtējās teritorijas.

2. Vienā gadā (“nosaukuma gads”) nosaukumu piešķir ne vairāk kā trim pilsētām.

Nosaukumu katru gadu piešķir ne vairāk kā vienai pilsētai katrā no divām dalībvalstīm, kas norādītas pielikumā iekļautajā kalendārā (“kalendārs”). Attiecīgajos gados to piešķir arī vienai pilsētai no Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valsts, kas ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu puse (“EBTA/EEZ valsts”), kandidātvalsts vai potenciālās ES kandidātvalsts, vai trešās valsts, kas ir programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociētā valsts, vai vienai pilsētai no valsts, kas pievienojas Savienībai 5. punktā izklāstītajos apstākļos. Nepārvaramas varas vai Savienības paplašināšanās gadījumos Komisija ar deleģēto aktu var grozīt pielikumu.

3. Tiesības saņemt nosaukumu dalībvalstu pilsētām piešķir uz vienu gadu atbilstoši dalībvalstu secībai, kādā tās norādītas kalendārā. Nepārvaramas varas gadījumos, kas ietekmē izraudzīto pilsētu un aizkavē tās nosaukuma gada darbību sākšanu, attiecīgajai pilsētai ir atļauts atlikt gadu pēc skartās valsts rakstiska pieprasījuma Komisijai, kura ar deleģēto aktu groza pielikumu.

4. EBTA/EEZ valstu, kandidātvalstu un potenciālo ES kandidātvalstu pilsētas vai tādu trešo valstu pilsētas, kas 10. panta 2. punktā minētā uzaicinājuma iesniegt pieteikumus publicēšanas dienā ir programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociētās valstis, var kandidēt uz nosaukumu uz vienu gadu atklātā konkursā, ko rīko saskaņā ar kalendāru.

Laikposmā no 2034. līdz 2047. gadam katrai EBTA/EEZ valstij, kandidātvalstij vai potenciālajai ES kandidātvalstij, vai trešai valstij, kas ir programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociētā valsts, ir atļauts saņemt nosaukumu tikai vienu reizi.

5. Ja valsts pievienojas Savienībai pēc [*viena diena pēc publicēšanas OV*], bet pirms 2041. gada 1. janvāra, tai var būt tiesības saņemt nosaukumu septiņus gadus pēc tās pievienošanās saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas piemērojamas dalībvalstīm, atkarībā no to valstu skaita, kuras vienlaikus pievienojas Savienībai. Kalendāru attiecīgi atjaunina ar Komisijas deleģēto aktu. Ja valsts Savienībai pievienojas 2041. gada 1. janvārī vai vēlāk, tā nav tiesīga piedalīties šajā rīcībā kā dalībvalsts.

Tomēr gados, kad saskaņā ar kalendāru jau ir trīs pilsētas, kam piešķirts nosaukums, pirmajā daļā minēto valstu pilsētas ir tiesīgas saņemt nosaukumu tikai nākamajā pieejamajā gadā saskaņā ar kalendāru minēto valstu pievienošanās secību.

Ja pirmajā daļā minētais valsts pilsēta ir iepriekš piedalījusies konkursā kandidātvalstīm un iespējamām kandidātēm, tā nevar piedalīties nevienā turpmākajā konkursā dalībvalstīm. Ja

laikposmā no 2034. līdz 2047. gadam šādas valsts pilsēta ir tikusi izraudzīta nosaukuma piešķiršanai saskaņā ar 4. punktu, minētā valsts pēc pievienošanās nav tiesīga minētajā laikposmā rīkot konkursu kā dalībvalsts.

Ja vienā un tajā pašā dienā Savienībai pievienojas vairāk nekā viena valsts un ja attiecīgās valstis savstarpēji nevar vienoties par secību, kādā tās piedalās šajā rīcībā, Padome organizē izlozi.

6. Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu attiecībā uz grozījumiem pielikumā.

4. pants

Pieteikums

1. Komisija nodrošina vienotu pieteikuma veidlapu, pamatojoties uz 5. pantā noteiktajiem kritērijiem, un to izmanto visas kandidātpilsētas.

Ja kandidātpilsēta iesaista savu apkārtējo teritoriju, pieteikumu iesniedz minētās pilsētas vārdā. Ja pieteikumu iesniedz pilsētu grupa, pieteikumu iesniedz attiecīgās dalībvalsts vadošās pilsētas vārdā.

2. Visi pieteikumi ir balstīti uz kultūras programmu ar spēcīgu Eiropas dimensiju, ievēro māksliniecisko brīvību un kultūras izpausmju daudzveidību un sekmē mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu darba apstākļu uzlabošanu.

Kultūras programma aptver nosaukuma gadu, un to izstrādā īpaši nosaukuma mērķiem saskaņā ar 5. pantā noteiktajiem kritērijiem.

5. pants

Kritēriji

Pieteikumus novērtē, pamatojoties uz šādiem kritērijiem, un visi kritēriji ietver spēcīgu Eiropas dimensiju. Komisija sniedz pamatnostādnes šo kritēriju definēšanai un izpratnei, it īpaši attiecībā uz Eiropas dimensiju, jo īpaši ņemot vērā sinerģiju ar tādām attiecīgajām iniciatīvām kā Jaunais Eiropas “Bauhaus”. Pieteikuma novērtēšanas kritēriji ir šādi:

- a) ilgtermiņa stratēģija un mantojums;
- b) kultūras un mākslas saturs;
- c) informēšana, komunikācija un pilsoņu līdzdalība;
- d) pārvaldība un spēja nodrošināt rezultātus.

1) Attiecībā uz kategoriju “ilgtermiņa stratēģija un mantojums” ņem vērā šādus faktorus:

- a) tādas kultūras stratēģijas esība, kas pieteikuma iesniegšanas brīdī aptver rīcību un ietver plānus attiecībā uz mantojumu pēc nosaukuma gada;
- b) plāni kultūras un radošo nozaru spēju stiprināšanai, tostarp attīstot ilgtermiņa sadarbību starp kultūras, ekonomikas un sociālo jautājumu nozarēm, īpašu uzsvāru liekot uz mākslinieku darba apstākļiem;

c) paredzētā ilgtermiņa kultūras, sociālā un ekonomiskā ietekme, kāda būtu saistībā ar nosaukum piešķiršanu, tostarp ilgtspējīgas pilsētu un attiecīgā gadījumā lauku attīstības ziņā;

d) plāni ar nosaukuma piešķiršanu saistītās ietekmes uzraudzībai un izvērtēšanai, kā arī izvērtēšanas rezultātu izplatīšanai Eiropas līmenī.

2) Attiecībā uz kategoriju “kultūras un mākslas saturs” vērtē šādus faktorus:

a) kultūras programmas skaidrs un saskaņots mākslinieciskais redzējums un stratēģija: Eiropas kultūru un valodu daudzveidības un mākslinieciskās brīvības veicināšana;

b) vietējo un Eiropas mākslinieku, kultūras organizāciju un iedzīvotāju, tostarp jauniešu, iesaistīšana kultūras programmas izstrādē un īstenošanā;

c) sadarbība ar dažādu Eiropas valstu pilsētām un pilsētām, kurām nosaukums piešķirts tajā pašā gadā;

d) tādu pasākumu klāsts un vispārējā mākslinieciskā kvalitāte, kuri uzsver Eiropas kultūru kopīgos aspektus, mantojumu un vēsturi, kā arī Eiropas integrāciju un aktuālās Eiropas tēmas;

e) spēja apvienot kultūras mantojumu un tradicionālās mākslas formas ar jaunām, inovatīvām un eksperimentālām digitālajām kultūras izpausmēm, veicinot jaunus fiziskās un digitālās iesaistes veidus.

3) Attiecībā uz kategoriju “informēšana, komunikācija un pilsoņu līdzdalība” vērtē šādus faktorus:

a) daudzveidīgu vietējo kopienu un pilsoniskās sabiedrības jēgpilna iesaistīšana pieteikuma sagatavošanā un rīcības īstenošanā;

b) jaunu un iekļaujošu, tostarp digitālu, iespēju radīšana plašam iedzīvotāju lokam, tostarp no nomaļiem reģioniem un apmeklētājiem, lai apmeklētu kultūras pasākumus, piekļūtu tiem vai piedalītos tajos, it īpaši bērniem un jauniešiem, īpašu uzmanību pievēršot personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem attiecībā uz šo pasākumu piekļūstamību;

c) vispārējā stratēģija auditorijas piesaistīšanai, uzsverot saikni ar izglītību un skolu un augstākās izglītības iestāžu piedalīšanos;

d) visaptveroša mārketinga un komunikācijas stratēģija, kas piesaista plašas vietējās, Eiropas un starptautiskās sabiedrības interesi un uzsver, ka rīcība ir Savienības rīcība, kurā izmanto vienoto EKG logotipu un saukli.

4) Attiecībā uz kategoriju “pārvaldība un spēja nodrošināt rezultātus” vērtē šādus faktorus:

a) līdzekļu piesaistīšanas stratēģijas un ierosinātā budžeta īstenošanas iespējas, kas attiecīgā gadījumā ietver plānus lūgt finansiālu atbalstu no Savienības programmām un fondiem un paredz līdzekļus sagatavošanās posmam, nosaukuma gadam, izvērtēšanai un mantojuma pasākumiem, un neparedzētu izdevumu plānošanai;

b) plānotā pārvaldes un izpildes struktūra ar personālu, kam ir vajadzīgās prasmes, lai ilgtspējīgi īstenotu rīcību, atbalsta efektīvu sadarbību starp vietējām iestādēm un izpildes struktūru, tostarp mākslinieku komandu;

c) pasākuma direktora un mākslinieciskā direktora iecelšanas procedūra un viņu darbības jomas;

- d) plašs atbalsts pieteikumam un ilgtspējīgas finanšu saistības no vietējo, reģionālo un valsts iestāžu puses;
- e) kandidātpilsētā ir vai tiks ierīkota nosaukuma piešķiršanai piemērota un ilgtspējīga infrastruktūra.

6. pants

Ekspertu žūrija

1. Izveido neatkarīgu ekspertu žūriju ("žūrija"), kas veic atlasī un uzraudzību.
2. Žūrijas sastāvā ir 12 eksperti, kurus ieceļ Savienības iestādes un struktūras ("Eiropas eksperti") saskaņā ar 3. punktu.
3. Komisija ierosina potenciālo Eiropas ekspertu kopumu, pamatojoties uz atklātu uzaicinājumu paust ieinteresētību.

Katra iestāde – Eiropas Parlaments, Padome un Komisija – ieceļ trīs ekspertus saskaņā ar savām attiecīgajām procedūrām un katra vēl trīs ekspertus kā rezerves ekspertus.

Eiropas Reģionu komiteja un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja katra ieceļ vienu ekspertu saskaņā ar savām attiecīgajām procedūrām un katra izvirza vienu ekspertu kā rezerves ekspertu.

Turklāt Komisija saskaņā ar savu procedūru izraugās vienu ekspertu no Jaunatnes kultūras vēstnieku tīkla²¹ un izvirza vienu ekspertu kā rezerves ekspertu.

Atlasot Eiropas ekspertus, katra no minētajām Savienības iestādēm un struktūrām cenšas nodrošināt papildu prasmes, līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu, dzimumu līdzsvaru un izcelsmes daudzveidību, lai žūrijas kopējā sastāvā atspoguļotu dažādu Eiropas sabiedrību bažas.

4. Lai atlasītu un uzraudzītu pilsētu no kādas dalībvalsts, papildus Eiropas ekspertiem attiecīgā dalībvalsts ir tiesīga žūrijā iecelt līdz diviem ekspertiem saskaņā ar savām procedūrām un konsultējoties ar Komisiju. Attiecīgā dalībvalsts ir atbildīga par šo divu ekspertu nolīgšanu. Tas neattiecas uz konkursiem trešām valstīm.

5. Visi eksperti ir:

- a) Savienības pilsoņi un pastāvīgie iedzīvotāji;
- b) neatkarīgi;
- c) ar ievērojamu pieredzi un zināšanām:
 - i) vismaz vienā kultūras un radošā nozarē;
 - ii) pilsētu kultūras attīstībā; vai
 - iii) EKG pasākuma vai līdzīga tvēruma un mēroga starptautiska kultūras pasākuma organizēšanā; vai
 - iv) kultūrtūrisma veicināšanā un pārvaldībā;
- d) spēj darbam žūrijā veltīt vairākas darba dienas gadā, kas ietver braucienus (aptuveni 30–40 dienas).

²¹ Šī ir Kultūras kompasa Eiropai iniciatīva, kas pašlaik tiek izstrādāta.

6. Žūrijas locekļiem ir tiesības saņemt atlīdzību par saviem pakalpojumiem, kā arī tiek segti izdevumi, kas tieši saistīti ar viņu pienākumu izpildi saskaņā ar šo pilnvarojumu.

Šādu atlīdzību maksā un izdevumus sedz par visu pilnvaru laiku.

Visi žūrijas locekļi saņem vienādu atlīdzību neatkarīgi no iestādes, kura viņus iecēla.

7. Žūrija izraugās savu priekšsēdētāju.

8. Eiropas ekspertus ieceļ uz trim gadiem.

Tomēr žūrijas sākotnējai izveidei saskaņā ar šo lēmumu Eiropas Parlaments ieceļ savus ekspertus uz trim gadiem, Komisija – uz diviem gadiem un Padome, Eiropas Reģionu komiteja un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja – uz vienu gadu, lai ekspertu zināšanas tiktu saglabātas neatkarīgi no žūrijas regulārās rotācijas.

9. Ja eksperts atkāpjas vai nespēj veikt savus uzdevumus pirms pilnvaru termiņa beigām vai ja Eiropas Komisija izbeidz viņa līgumu, minēto ekspertu uz atlikušo pilnvaru laiku aizstāj ar rezerves ekspertu.

10. Visi eksperti deklarē visus pastāvošos vai iespējamus interešu konfliktus saistībā ar konkrētu kandidātpilsētu. Ja sniedz šādu deklarāciju vai ja atklājas šāds interešu konflikts, attiecīgais eksperts atkāpjas no amata un attiecīgā Savienības iestāde vai struktūra vai dalībvalsts aizstāj minēto ekspertu uz atlikušo pilnvaru laiku saskaņā ar 9. punktu.

7. pants

Pieteikumu iesniegšana dalībvalstīs

1. Saskaņā ar pielikumā iekļauto kalendāru katra dalībvalsts ir atbildīga par konkursa organizēšanu tās pilsētām.

2. Attiecīgās dalībvalstis vismaz sešus gadus pirms nosaukuma gada publicē uzaicinājumu iesniegt pieteikumus.

Visos uzaicinājumos iesniegt pieteikumus ietver 4. panta 1. punktā minēto pieteikuma veidlapu.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš visos uzaicinājumos kandidātpilsētām iesniegt pieteikumus ir ne agrāk kā 10 mēneši pēc uzaicinājuma publicēšanas.

3. Attiecīgās dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju par pieteikumiem.

8. pants

Priekšatlase dalībvalstīs

1. Ne vēlāk kā piecus gadus pirms nosaukuma gada katra attiecīgā dalībvalsts sasauca žūrijas un kandidātpilsētu priekšatlases sanāksmi.

2. Pēc tam, kad žūrija ir novērtējusi pieteikumus saskaņā ar noteiktajiem kritērijiem, tā vienojas par atlasītajām kandidātpilsētām un nāk klajā ar priekšatlases ziņojumu par visiem pieteikumiem, cita starpā sniedzot ieteikumus atlasītajām kandidātpilsētām.

3. Žūrija priekšatlases ziņojumu iesniedz attiecīgajām dalībvalstīm un Komisijai.

4. Katra attiecīgā dalībvalsts oficiāli apstiprina priekšatlasei atlasīto kandidātu sarakstu, kas izveidots, pamatojoties uz žūrijas ziņojumu.

9. pants

Atlase dalībvalstīs

1. Pamatojoties uz priekšatlases ziņojumā izklāstītajiem ieteikumiem, sarakstā iekļautās kandidātpilsētas papildina un pārstrādā savus pieteikumus, lai nodrošinātu atbilstību kritērijiem. Tās pieteikumus iesniedz attiecīgajai dalībvalstij, kas savukārt tos nosūta Komisijai.
2. Katra attiecīgā dalībvalsts sasauc žūrijas atlases sanāksmi ar priekšatlasei atlasītajām kandidātpilsētām, kas notiek ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc priekšatlases sanāksmes.
Vajadzības gadījumā attiecīgā dalībvalsts, konsultējoties ar Komisiju, var minēto deviņu mēnešu termiņu pagarināt par pieņemamu periodu.
3. Žūrija novērtē papildinātos un pārstrādātos pieteikumus.
4. Žūrija sniedz atlases ziņojumu par priekšatlasei atlasīto kandidātpilsētu pieteikumiem kopā ar ieteikumu ne vairāk kā par vienas pilsētas izraudzīšanu attiecīgajā dalībvalstī.
Atlases ziņojumā ietver arī ieteikumus uzvarētājai pilsētai par to, kādi uzlabojumi veicami līdz nosaukuma gadam.
Žūrija atlases ziņojumu iesniedz attiecīgajai dalībvalstij un Komisijai.
5. Neatkarīgi no 4. punkta, ja neviena no kandidātpilsētām neatbilst visiem kritērijiem, žūrija var ieteikt attiecīgajā gadā nosaukumu nepiešķirt.

10. pants

Noteikums par EBTA/EEZ valstīm, ES kandidātvalstīm vai potenciālajām kandidātvalstīm un programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociētajām trešām valstīm

1. Komisija ir atbildīga par konkursa organizēšanu starp EBTA/EEZ valstu, kandidātvalstu vai potenciālo ES kandidātvalstu pilsētām un programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāko Savienības kultūras atbalsta programmu asociēto trešo valstu pilsētām (turpmāk “konkursi trešām valstīm”).
2. Vismaz sešus gadus pirms nosaukuma gada Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē uzaicinājumu iesniegt pieteikumus. Visos uzaicinājumos iesniegt pieteikumus ietver 4. panta 1. punktā minēto pieteikuma veidlapu. Pieteikumu iesniegšanas termiņš visos uzaicinājumos iesniegt pieteikumus ir ne agrāk kā 10 mēneši pēc uzaicinājuma publicēšanas.
3. Vismaz piecus gadus pirms nosaukuma gada žūrija veic pilsētu priekšatlasi, pamatojoties uz to attiecīgajiem pieteikumiem. Netiek rīkotas sanāksmes ar kandidātpilsētām.
Pēc tam, kad žūrija ir novērtējusi pieteikumus saskaņā ar kritērijiem, tā vienojas par atlasītajām kandidātpilsētām un nāk klajā ar priekšatlases ziņojumu par visiem pieteikumiem, cita starpā sniedzot ieteikumus atlasītajām kandidātpilsētām. Žūrija priekšatlases ziņojumu iesniedz Komisijai.
4. Priekšatlasei atlasītās kandidātpilsētas papildina un pārstrādā savus pieteikumus, lai nodrošinātu atbilstību kritērijiem un ņemtu vērā priekšatlases ziņojumā sniegtos ieteikumus, un nosūta tos Komisijai.

Komisija sasauc žūrijas atlases sanāksmi ar priekšatlase atlasītajām kandidātpilsētām, kas notiek ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc priekšatlases sanāksmes.

Vajadzības gadījumā Komisija var minēto deviņu mēnešu termiņu pagarināt par pieņemamu periodu.

5. Žūrija novērtē papildinātos un pārstrādātos pieteikumus.

6. Žūrija sniedz atlases ziņojumu par atlasīto kandidātpilsētu pieteikumiem kopā ar ieteikumu izraudzīties ne vairāk kā vienu pilsētu vienā EBTA/EEZ valstī, kandidātvalstī vai potenciālā ES kandidātvalstī, vai programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāko Savienības kultūras atbalsta programmu asociētā trešā valstī.

Atlases ziņojumā ietver arī ieteikumus attiecīgajai pilsētai par to, kādi uzlabojumi veicami līdz nosaukuma gadam.

Žūrija atlases ziņojumu iesniedz Komisijai.

7. Neatkarīgi no 6. punkta, ja neviena no kandidātpilsētām neatbilst visiem kritērijiem, žūrija var ieteikt attiecīgajā gadā nosaukumu nepiešķirt.

11. pants

Izraudzīšana

1. Katra attiecīgā dalībvalsts izraugās vienu pilsētu, kurai piešķir nosaukumu, pamatojoties uz žūrijas atlases ziņojumā izklāstītajiem ieteikumiem, un ne vēlāk kā četrus gadus pirms nosaukuma gada par šo izraudzīšanos paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai.

2. EBTA/EEZ valstu, ES kandidātvalstu vai potenciālo kandidātvalstu vai programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociēto trešo valstu gadījumā Komisija, pamatojoties uz žūrijas atlases ziņojumā iekļautajiem ieteikumiem, izraugās vienu pilsētu, kurai attiecīgajā gadā piešķir nosaukumu. Komisija ne vēlāk kā četrus gadus pirms nosaukuma gada paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai par minēto izraudzīšanos.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētajai izraudzīšanai pievieno pamatojumu, kas balstīts uz žūrijas ziņojumiem.

4. Ja pilsēta iesaista tās apkārtnējo teritoriju, izraudzīšana attiecas uz pilsētu.

5. Divu mēnešu laikā pēc paziņošanas par izraudzīšanu Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē to pilsētu sarakstu, kuras ir izraudzītas par Eiropas kultūras galvaspilsētām.

12. pants

Izraudzīto pilsētu sadarbība

Pilsētas, kas izraudzītas tam pašam gadam, gadu pirms un gadu pēc šā gada cenšas veidot saiknes starp savām kultūras programmām, un šādu sadarbību var ņemt vērā 13. pantā paredzētajā uzraudzības procedūrā.

13. pants

Uzraudzība

1. Žūrija uzrauga nosaukuma gadam izraudzīto pilsētu gatavošanos un no to izraudzīšanās brīža līdz nosaukuma gada beigām sniedz tām atbalstu un norādījumus.
2. Šajā nolūkā Komisija sasauc četras uzraudzības sanāksmes, kurās piedalās žūrija un izraudzītās pilsētas un kuras ideālā gadījumā notiek:
 - a) sešus līdz deviņus mēnešus pēc pilsētas izraudzīšanas;
 - b) 18 mēnešus pirms nosaukuma gada;
 - c) sešus mēnešus pirms nosaukuma gada;
 - d) vienu gadus pēc nosaukuma gada.

Attiecīgā dalībvalsts vai EBTA/EEZ valsts, kandidātvalsts, potenciālā kandidātvalsts vai programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāku Savienības kultūras atbalsta programmu asociēta trešā valsts var izvirzīt novērotāju dalībai šajās sanāksmēs.

Divas nedēļas pirms katras uzraudzības sanāksmes izraudzītās pilsētas Komisijai iesniedz progresa ziņojumus.

Uzraudzības sanāksmju laikā žūrija novērtē sagatavošanās darbus un mantojuma plānošanu un sniedz padomus, lai palīdzētu izraudzītajām pilsētām izstrādāt kvalitatīvu kultūras programmu ar spēcīgu Eiropas dimensiju un efektīvu stratēģiju šā mērķa sasniegšanai. Īpašu uzmanību žūrija pievērš atlases ziņojumā un jebkuros iepriekšējos 3. punktā minētajos uzraudzības ziņojumos ietvertajiem ieteikumiem.

3. Pēc katras uzraudzības sanāksmes žūrija sniedz uzraudzības ziņojumu par sagatavošanās darbu un mantojuma plānošanas virzību un turpmāk veicamajām darbībām.

Žūrija savus uzraudzības ziņojumus nosūta Komisijai. Konkursiem dalībvalstīs Komisija šos ziņojumus nosūta attiecīgajai dalībvalstij, kas ir atbildīga par to nosūtīšanu izraudzītajām pilsētām. Konkursiem trešās valstīs Komisija nosūta šos uzraudzības ziņojumus tieši izraudzītajām pilsētām.

4. Papildus uzraudzības sanāksmēm Komisija vajadzības gadījumā var organizēt žūrijas vizītes uz izraudzītajām pilsētām. Vajadzības gadījumā šīs vizītes var veikt virtuāli.

14. pants

Nosaukuma atsaukšana

1. Ja pēc uzraudzības sanāksmes vai jebkura papildu apmeklējuma, kā noteikts 13. panta 4. punktā, žūrija konstatē, ka nosaukuma turētājs pēc būtības nav: i) izpildījis kritērijus, uz kuru pamata tas tika izraudzīts, vai ii) izpildījis pieteikumā iesniegto projektu un darba plānu, tā ar Komisijas starpniecību sāk dialogu ar attiecīgo dalībvalsti, lai atvieglotu nepieciešamo korekciju veikšanu.
2. Ja vajadzīgās korekcijas nav veiktas laikus, žūrija par to paziņo Komisijai. Paziņojumam pievieno iemeslu izklāstījumu un tajā iekļauj praktiskus ieteikumus stāvokļa uzlabošanai.
3. Ja praktiskie ieteikumi nav laikus īstenoti, žūrija sniedz Komisijai atzinumu par nosaukuma atsaukšana attiecīgajai pilsētai.

4. Ja pilsēta ir dalībvalstī, Komisija lūdz dalībvalsti atsaukt nosaukumu, pienācīgi ņemot vērā 3. punktā minēto atzinumu. Dalībvalsts paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai par atsaukšanas iemesliem.

5. Ja pilsēta ir EBTA/EEZ, ES kandidātvalstī vai iespējamā kandidātvalstī, vai programmas *AgoraEU* sadaļas “Radošā Eiropa – kultūra” vai turpmāko Savienības kultūras atbalsta programmu asociētajā trešā valstī, Komisija pieņem lēmumu atsaukt nosaukumu, pienācīgi ņemot vērā 3. punktā minēto atzinumu. Komisija paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai par atsaukšanas iemesliem.

15. pants

Balva

1. Komisija izraudzītajām pilsētām var piešķirt Melinas Merkuri vārdā nosaukto naudas balvu (“balva”), ja saskaņā ar piemērojamo finanšu shēmu ir pieejams finansējums.

Balvu piešķir saskaņā ar piemērojamo Savienības kultūras atbalsta programmu noteikumiem.

2. Divas trešdaļas naudas balvas izmaksā ne vēlāk kā nosaukuma gada marta beigās ar nosacījumu, ka attiecīgā izraudzītā pilsēta turpina pildīt saistības, ko tā uzņēmusies pieteikumu iesniegšanas posmā, nodrošina atbilstību kritērijiem un ņem vērā ieteikumus, kas ir ietverti atlases un uzraudzības ziņojumos.

Uzskata, ka izraudzītā pilsēta ir izpildījusi saistības, ko tā uzņēmusies pieteikumu iesniegšanas posmā, ja laikposmā no pieteikuma iesniegšanas līdz nosaukuma gadam programmā un stratēģijā nav veiktas būtiskas izmaiņas, it īpaši, ja:

- a) budžets ir ticis saglabāts tādā līmenī, lai spētu nodrošināt kvalitatīvu kultūras programmu atbilstīgi pieteikumam un kritērijiem;
- b) ir ievērota mākslinieku komandas neatkarība;
- c) kultūras programmas galīgajā versijā Eiropas dimensijai ir ievērojama daļa;
- d) mārketinga un komunikācijas stratēģijā un izraudzītās pilsētas izmantotajos komunikācijas materiālos ir skaidri parādīts tas, ka rīcība ir Savienības rīcība;
- e) ir izstrādāti plāni pasākuma ietekmes uz izraudzīto pilsētu uzraudzībai un izvērtēšanai.

3. Atlikušo naudas balvas daļu izmaksā ne vēlāk kā 24 mēnešus pēc pirmā maksājuma, ja attiecīgajai izraudzītajai pilsētai ir stabili plāni attiecībā uz nosaukuma gada mantojumu, it īpaši:

- a) īpašs budžets mantojumam;
- b) papildu mākslinieciskā programma ar Eiropas dimensiju;
- c) mārketinga un komunikācijas stratēģijas, kurās uzsvērts, ka rīcība ir Savienības rīcība.

4. Ja 14. pantā noteiktā nosaukuma atsaukšana notiek nosaukuma gada laikā, Komisija atgūst jau izmaksāto balvas daļu.

Praktiski pasākumi

1. Komisija jo īpaši:
 - a) nodrošina rīcības vispārējo saskaņotību un sniedz nepieciešamo atbalstu izraudzītajai EKG;
 - b) nodrošina koordināciju starp dalībvalstīm un žūriju;
 - c) ievērojot 2. pantā minētos mērķus un 5. pantā minētos attiecīgos kritērijus, ciešā sadarbībā ar žūriju izstrādā pamatnostādnes, kas atvieglo atlases un uzraudzības procedūru veikšanu un ietver Eiropas dimensiju;
 - d) sniedz tehnisku atbalstu žūrijai;
 - e) savā tīmekļa vietnē publicē visus žūrijas ziņojumus.
2. Komisija koordinē EKG rīcības atbalsta pasākumu īstenošanu, jo īpaši:
 - a) publicē visu attiecīgo informāciju un veicina rīcības pamanāmību Eiropas un starptautiskā mērogā;
 - b) veicina pieredzes un labas prakses apmaiņu starp bijušajām, esošajām un turpmākajām pilsētām, kam piešķirts nosaukums, kā arī kandidātpilsētām un sekmē pilsētu izvērtējuma ziņojumu un gūtās pieredzes plašāku izplatīšanu;
 - c) koordinē un atbalsta EKG pilsētu tīklu un sniedz pilsētām atbalstu pieteikumu sagatavošanā, to programmu īstenošanā un to EKG pieredzes izmantošanā, tostarp to integrējot ilgtermiņa pilsētplānošanā un politikas plānošanā neatkarīgi no tā, vai tām ir piešķirts EKG nosaukums;
 - d) izstrādā mērķtiecīgus komunikācijas pasākumus, lai uzlabotu EKG rīcības pamanāmību un aptvērumu Eiropā un ārpus tās;
 - e) sniedz informāciju par esošajiem Eiropas fondiem pilsētu projektu izstrādei, tostarp mentorēšanai un apmācībai.

Izvērtēšana

1. Katras attiecīgās pilsētas pienākums ir izvērtēt tās kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gada rezultātus.

Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju izvērtēšanas procedūrai, Komisija izstrādā kopējas pamatnostādnes un rādītājus attiecīgajām pilsētām, pamatojoties uz 2. pantā minētajiem mērķiem un 5. pantā minētajiem kritērijiem.

Attiecīgās pilsētas ne vēlāk kā līdz tā gada 31. decembrim, kas seko nosaukuma gadam, sagatavo savus izvērtējuma ziņojumus un nosūta tos Komisijai. Komisija izvērtējuma ziņojumus publicē savā tīmekļa vietnē.
 2. Papildus pilsētu veiktajiem izvērtējumiem Komisija nodrošina, ka regulāri tiek sagatavoti ārēji un neatkarīgi rīcības rezultātu izvērtējumi.
- Ārējos un neatkarīgajos izvērtējumos visas bijušās Eiropas kultūras galvaspilsētas tiek vērtētas Eiropas kontekstā, lai salīdzinātu un gūtu atziņas, kas var noderēt nākamajām Eiropas

kultūras galvaspilsētām, kā arī visām Eiropas pilsētām. Minētajos izvērtējumos iekļauj arī vispārēju rīcības novērtējumu, tostarp attiecībā uz rīcības īstenošanā iesaistīto procesu efektivitāti, rīcības ietekmi un veidu, kā to varētu uzlabot.

Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai, pamatojoties uz minētajiem izvērtējumiem, iesniedz šādus ziņojumus, kam pievieno attiecīgus priekšlikumus:

- a) līdz 2038. gada 31. decembrim – sākotnējais starpposma ziņojums;
- b) līdz 2043. gada 31. decembrim – otrais starpposma ziņojums;
- c) līdz 2048. gada 31. decembrim – *ex post* ziņojums.

18. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 3. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no *[no pamata tiesību akta stāšanās spēkā datuma vai jebkāda cita datuma, ko noteikuši likumdevēji]*.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 3. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

19. pants

Atcelšana un pārejas noteikums

Ar šo atceļ Lēmumu Nr. 445/2014/ES. Tomēr to turpina piemērot pilsētām, kuras ir izraudzītas vai šobrīd tiek izraudzītas par Eiropas kultūras galvaspilsētām kādam no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2033. gadam.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma / iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā politikas joma	3
1.3.	Mērķi	3
1.3.1.	Vispārīgie mērķi	3
1.3.2.	Konkrētie mērķi	3
1.3.3.	Paredzamie rezultāti un ietekme	3
1.3.4.	Snieguma rādītāji	4
1.4.	Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz:	4
1.5.	Priekšlikuma / iniciatīvas pamatojums	4
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks	4
1.5.2.	ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	4
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas	5
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem	6
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums	6
1.6.	Priekšlikuma / iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums	7
1.7.	Plānotās budžeta izpildes metodes	7
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI	8
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	8
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	8
2.2.1.	Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	8
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu	8
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)	8
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	8
3.	PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	9
3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas	9
3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	10

3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	10
3.2.1.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	10
3.2.1.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	10
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	10
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	11
3.2.3.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	11
3.2.3.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	11
3.2.3.3.	Kopējās apropriācijas	11
3.2.4.	Aplēstās cilvēkresursu vajadzības.....	11
3.2.4.1.	Finansētas no apstiprinātā budžeta	12
3.2.4.2.	Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	12
3.2.4.3.	Kopējās cilvēkresursu vajadzības	12
3.2.5.	Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām	14
3.2.6.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu	14
3.2.7.	Trešo personu iemaksas	14
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	14
4.	DIGITĀLĀ DIMENSIJA.....	16
4.1.	Digitālās vajadzības	16
4.2.	Dati.....	16
4.3.	Digitālie risinājumi.....	16
4.4.	Sadarbspējas novērtējums	16
4.5.	Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi	16

1. PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma / iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko atjauno Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2034. līdz 2047. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 445/2014/ES.

1.2. Attiecīgā politikas joma

Kultūra, pilsētas.

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

Pirmais vispārīgais mērķis ir aizsargāt un veicināt kultūru daudzveidību Eiropā un uzsvērt to kopīgās iezīmes, kā arī vairo Eiropiešu piederības apziņu kopējai kultūras telpai. Otrais mērķis ir veicināt kultūras ieguldījumu pilsētu ilgtermiņa un iekļaujošā attīstībā saskaņā ar to attiecīgajām stratēģijām un prioritātēm.

1.3.2. Konkrētie mērķi

Rīcība palīdzēs sasniegt šādus konkrētus mērķus:

- a) palielināt kultūras piedāvājuma klāstu, daudzveidību un Eiropas dimensiju pilsētās, cita starpā īstenojot transnacionālu sadarbību un tādējādi uzlabojot pilsētu starptautisko reputāciju;
- b) uzlabot piekļuvi kultūrai, mākslai un kultūras mantojumam un līdzdalību tajā visiem, it īpaši jauniešiem, un stiprināt sociālo kohēziju, starppaaudžu taisnīgumu, vienlīdzību un daudzveidību, iesaistoties kultūras dzīvē;
- c) stiprināt vietējās kultūras nozares, tostarp tās digitālās nozares, inovācijas spējas un tās sadarbību ar citām nozarēm.

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Paredzams, ka ierosinātajai EKG juridiskā pamata pārskatīšanai būs pozitīva sociālā, ekonomiskā, vides un starptautiskā ietekme.

Sociālā ietekme. Paredzams, ka pārskatītā EKG rīcība stiprinās Eiropas identitātes un piederības izjūtu, paplašinot piekļuvi kultūrai un līdzdalību tajā. Tas it īpaši nāks par labu cilvēkiem lauku un mazāk pamanāmos reģionos un mudinās iesaistīties vairāk jauniešu. Tā atbalstīs arī iniciatīvas, kuru mērķis ir iesaistīt bērnus un jauniešus. Tā atbalstīs sociālo kohēziju, starpkultūru un starppaaudžu dialogu un demokrātisko iesaisti visā ES un ārpus tās.

Ekonomiskā ietekme. Uzlabojot EKG pamanāmību un tvērumu, šī iniciatīva, visticamāk, veicinās vietējo kultūrtūrisma, stimulēs inovāciju un reģionālo attīstību un radīs darbvietas, it īpaši mazos un vidējos kultūras uzņēmumos.

Ietekme uz vidi. Pārskatītajā satvarā ilgtspēja tiks skaidrāk integrēta atlases un uzraudzības procesos, mudinot pilsētas pieņemt zaļo praksi pārvaldībā, apmeklētāju iesaistīšanā un darbībās. Tas palīdzēs palielināt informētību par klimata jautājumiem, izmantojot kultūras vēstījumus, stiprinās kultūras nozīmi zaļās pārkārtošanās veicināšanā.

Starptautiskā ietekme. Pārskatītajā satvarā galvenā uzmanība tiks pievērsta dalībvalstīm (tāpat kā patlaban) saskaņā ar instrumentu, kas sniedz tiešu finansiālu atbalstu EKG ES līmenī (programma “Radošā Eiropa” līdz 2027. gadam un pēc tam tās pēctece). Tomēr, lai nodrošinātu, ka pārskatītajam satvaram ir nozīme ES paplašināšanās politikā, kultūras diplomātijā un starptautiskajās kultūras attiecībās, tiks ņemtas vērā arī ES ārējās darbības prioritātes.

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM). Iniciatīva pozitīvi ietekmēs vairākus IAM, jo īpaši: 4. IAM (Kvalitatīva izglītība); 5. IAM (Dzimumu līdztiesība); 8. IAM (Cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme); 10. IAM (Mazināta nevienlīdzība); 11. IAM (Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas); 13. IAM (Rīcība klimata jomā); 16. IAM (Miers, taisnīgums, laba pārvaldība); 17. IAM (Partnerība mērķu īstenošanai).

1.3.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Neattiecas. EKG rīcībai nav pašu līdzekļu. Tās budžets tiks piešķirts no programmas “Radošā Eiropa” pēcteces. Katra izraudzītā pilsēta izvērtē savu veikumu, pamatojoties uz Komisijas pamatnostādņiem, kas tiks pārskatītas pēc juridiskā pamata pieņemšanas.

1.4. **Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz:**

- ☐ jaunu darbību
- ☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību³⁴
- ☒ esošas darbības pagarināšanu
- ☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu / jaunu darbību

1.5. **Priekšlikuma / iniciatīvas pamatojums**

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērsšanas grafiks*

EKG rīcība turpinās uzsvērt Eiropas kultūru bagātību un daudzveidību un to kopīgās iezīmes, veicināt lielāku savstarpējo sapratni starp cilvēkiem un sekmēt kultūras ieguldījumu pilsētu ilgtermiņa attīstībā.

1.5.2. *ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

ES līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Valstu valdībām ir galvenā loma nacionālās kultūras un mantojuma aizsardzībā un veicināšanā. Tomēr rīcības “Eiropas kultūras galvaspilsētas” (2020.–2033. gadam) pirmajā starpposma izvērtējumā tika konstatēts, ka EKG rada ievērojamu pievienoto vērtību, piedāvājot Eiropas līmeņa satvaru, kurā uzsvērtā izraudzīto pilsētu starptautiskā nozīme. Tā arī stiprina šo pilsētu lomu kultūru daudzveidības un to kopīgo iezīmju veicināšanā Eiropā, kā arī kopīgu Eiropas vērtību, vēstures un identitātes popularizēšanā.

³⁴

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

Gaidāmā radītā ES pievienotā vērtība (*ex post*)

Rīcība uzlabos brīvprātīgu sadarbību, zināšanu pārnesi un pamanāmību starp pilsētām visā ES un ārpus tās. EKG nosaukums trīs reizes ir piešķirts pilsētām ārpus ES, un 2030. un 2033. gadā tas atkal tiks piešķirts pilsētai EBTA/EEZ valstī, kandidātvalstī vai potenciālā kandidātvalstī, kas piedalās ES programmā “Radošā Eiropa”. EKG atbalsta valstu centienus, integrējot tos saskaņotā ES stratēģijā, palīdzot saskaņot kultūras iniciatīvas ar plašākām ES prioritātēm, piemēram, jauniešu iesaisti, ilgtspēju un digitālo inovāciju. Šī iniciatīva arī veicina līdzsvarotāku ģeogrāfisko pārstāvību. EKG rīcības ārējais aspekts atbilst plašākiem ES centieniem stiprināt paplašināšanās politiku, veicināt kultūras diplomātiju un sekmēt starptautiskās kultūras attiecības.

Juridiskā pamata atjaunošana stiprinās iniciatīvas spēju efektīvāk atbalstīt pilsētas, palielinās elastību tās izstrādē un uzlabos tās ilgtermiņa saskaņotību un ietekmi. Tas nodrošinās, ka ES arī turpmāk būs konstruktīva un papildinoša nozīme kultūras un mantojuma ainavā.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Eiropas kultūras galvaspilsētu iniciatīvas (2020.–2033.) pirmais starpposma izvērtējums liecina, ka tā ir sekmīga pamatrīcība ar ievērojamu izmaksu lietderību ES, jo tās ietekme uz ES budžetu ir ļoti ierobežota. Turklāt iniciatīvai var būt pārveidojoša ietekme uz kandidātpilsētām un izraudzītajām pilsētām. Tas ir tāpēc, ka pilsētām ir nepieciešama ilgtermiņa plānošana un kultūras iekļaušana vietējā pilsētu politikā, lai tās izskatītu nosaukuma piešķiršanai. Rīcība ir saskanīga arī ar citām ES iniciatīvām (piemēram, programmu “Radošā Eiropa”), tā veicina kopīgas ES vērtības un atbalsta Eiropas kultūras profesionāļu un mākslinieku pārvietošanos un viņu darbu apriti visā ES un ārpus tās.

Pēc 40 gadiem šo rīcību joprojām pieprasa pilsētas un plašākas teritorijas, kas vēlas attīstīties ar kultūras palīdzību. Tomēr, lai nodrošinātu rīcības turpmāku atbilstību, tā ir jāatjaunina, ņemot vērā jaunās tendences, piemēram, to, ka par nosaukumu sacenšas aizvien vairāk mazāku pilsētu.

Eiropas dimensija. Tas ir svarīgs EKG rīcības aspekts (un viens no kritērijiem nosaukuma pilsētu atlasē), taču daudzas ieinteresētās personas to bieži vien pilnībā neizprot. Izvērtējumā Komisijai ieteikts izpētīt veidus, kā labāk izskaidrot šo aspektu ieinteresētajām personām.

Ilgtermiņa zināšanas. 2017. gadā tika izveidots kandidātpilsētu tīkls *Culture Next*, kas ietver pašreizējās un bijušās kandidātpilsētas neatkarīgi no tā, vai tām ticis piešķirts nosaukums. Tomēr oficiāla EKG tīkla nav, tāpēc pastāv risks, ka zināšanas netiks kopīgotas starp jaunizraudzītajām un iepriekš nosaukumu saņēmušajām pilsētām. Komisija varētu izpētīt, kā veicināt zināšanu apmaiņu EKG kopienā, lai maksimāli izmantotu iniciatīvas potenciālu, it īpaši tās Eiropas dimensiju.

Komunikācija. Patlaban ne Komisija, ne citas ES iestādes nerīko ES līmeņa komunikācijas kampaņas EKG pilsētu popularizēšanai. Tas mazina iniciatīvas pamanāmību, ietekmi un sabiedrības informētību par to. EKG gūtu labumu no ES komunikācijas centieniem atbalstīt un papildināt nosaukumu ieguvušo pilsētu darbu, papildinot to ar dalībvalstu ieguldījumu. EKG vēstnieku, piemēram, komisāru vai EP deputātu, iecelšana arī varētu stiprināt iniciatīvu.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Rīcība “Eiropas kultūras galvaspilsētas” izrietēs no programmas “Radošā Eiropa” pēcteces (pašlaik priekšlikums programmai *AgoraEU*), kas ir daļa no 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmas priekšlikuma.

EKG rīcība ir saskaņota ar “Kultūras kompasa Eiropai” mērķiem un balstās uz vairākām svarīgām politikas iniciatīvām, tostarp Komisijas jauno Eiropas darba kārtību kultūrai, Padomes ES darba plāniem kultūras jomā, kopīgo paziņojumu “Starptautisko kultūras attiecību ES stratēģijas veidošana” un Eiropas satvaru rīcībai kultūras mantojuma jomā.

Savienības rīcība ir saskaņota arī ar tādām Eiropas iniciatīvām kā Jaunais Eiropas “Bauhaus”, Eiropas mantojuma zīme un ES programma pilsētām. Tā atbilst arī 2017. gada marta Romas deklarācijai, kurā dalībvalstis un ES iestādes pauda vēlmi redzēt tādu Savienību, “kurā iedzīvotājiem ir jaunas iespējas kultūras un sociālās attīstības un ekonomiskās izaugsmes jomā (..); Savienību, kas saglabā mūsu kultūras mantojumu un veicina kultūru daudzveidību”. Turklāt tā ir saskaņota ar Eiropas demokrātijas vairogu un Starppaaudžu taisnīguma stratēģiju. EKG rīcība atbildīs arī Eiropas ilgtspējīga tūrisma stratēģijai.

Kandidātpilsētas tiek mudinātas izpētīt iespēju attiecīgā gadījumā lūgt finansiālu atbalstu no Savienības programmām un fondiem, it īpaši no programmas *AgoraEU* un Eiropas Ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas, lauksaimniecības un lauku, zivsaimniecības un jūrlietu, labklājības un drošības fonda, izmantojot valstu un reģionu partnerības plānus, kā arī turpmākās programmas.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Neattiecas.

1.6. Priekšlikuma / iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

☒ Ierobežots ilgums

- ☒ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: 01.01.2034. – līdz 31.12.2047.
- ☒ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2034. līdz 2047. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2034. līdz 2047. gadam

☐ Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās
- ☒ ko veic izpildaģentūras

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)
- ☐ Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām
- ☐ publisko tiesību subjektiem
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas
- ☐ struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā
- ☐ struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai

Piezīmes

Rīcību īsteno Komisijas tiešā pārvaldībā, daļas, iespējams, deleģējot programmas īstenošanas struktūrai.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Neattiecas. Katra izraudzītā pilsēta izvērtē savu veikumu, pamatojoties uz Komisijas pamatnostādņēm, kas tiks pārskatītas pēc juridiskā pamata pieņemšanas.

Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai, pamatojoties uz minētajiem izvērtējumiem, iesniegs šādus ziņojumus, kam vajadzības gadījumā pievieno attiecīgus priekšlikumus:

- a) sākotnējs starpposma ziņojums;
- b) otrais starpposma ziņojums;
- c) *ex post* ziņojums.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Neattiecas. EKG rīcības budžets tiks piešķirts no programmas “Radošā Eiropa” pēcteces.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Komisija piešķir un izmaksā simbolisku balvu katrai izraudzītajai pilsētai, kura ir izpildījusi saistības, ko tā uzņēmas piedāvājumu iesniegšanas procesā, un kurai ir Eiropas dimensiju ietverošs plāns attiecībā uz mantojumu. Balva ir fiksēta summa, ko izmaksā divās daļās pēc vairākām uzraudzības sanāksmēm, kuras rīko neatkarīga ekspertu žūrija.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Neattiecas. Katra izraudzītā pilsēta izvērtē savu veikumu, pamatojoties uz Komisijas pamatnostādņēm, kas tiks pārskatītas pēc juridiskā pamata pieņemšanas.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Attiecīgie dienesti turpinās piemērot krāpšanas apkarošanas stratēģiju saskaņā ar Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģiju (CAFS), tādējādi cita starpā nodrošinot, ka to iekšējās kontroles, ko veic krāpšanas apkarošanas jomā, pilnībā saskan ar CAFS un to krāpšanas risku pārvaldības pieeja ir vērsta uz krāpšanas riska gadījumu konstatēšanu un atbilstīgu reaģēšanu. Esošās stratēģijas krāpšanas apkarošanai ļauj novērst krāpšanas risku, galvenokārt ar pārkāpumu novēršanas pasākumiem, kas pēc tam krāpšanas atklāšanas gadījumā tiks pastiprināti.

3. PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Piezīme. Neattiecas. EKG rīcībai nav pašu līdzekļu. Tās budžets tiks piešķirts no programmas “Radošā Eiropa” pēcteces.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ³⁵	no EBTA valstīm ³⁶	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm ³⁷	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
2	06 01 02 – Atbalsta izdevumi programmai <i>AgoraEU</i>	Nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
2	06 03 01 “Radošā Eiropa – kultūra”	Dif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

³⁵ Dif. = diferencētās apropriācijas / nedif. = nediferencētās apropriācijas.

³⁶ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

³⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātes no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

Aplēstā ietekme uz izdevumiem un personālu 2028. gadam un pēc tam ir pievienota tikai ilustratīvā nolūkā un neskar nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Finansējuma avots un Savienības finanšu saistību tvērums laikposmā pēc 2027. gada joprojām ir atkarīgs no iestāžu sarunu iznākuma par turpmākām DFS shēmām, un pēc tam to nosaka ikgadējā budžeta procedūrā. Sākot ar 2028. gadu, visas apropriācijas un personāla resursi ir indikatīvi.

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Neattiecas.

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	2
---	------------	----------

ĢD: EAC				Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2034-2047
				2034	2035	2036	2037	2038	2039–2047	
Darbības apropriācijas										
Budžeta pozīcija 06 03 01 – “Radošā Eiropa – kultūra”	Saistības	(1a)		6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05
	Maksājumi	(2a)		4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem										
Budžeta pozīcija		(3)								0,000
KOPĀ apropriācijas EAC ĢD	Saistības	= 1a + 1b + 3		6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05
	Maksājumi	= 2a + 2b + 3		4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8

3.2.1.2. Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem

Neattiecas.

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)

Neattiecas.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

Aplēstā ietekme uz izdevumiem un personālu 2028. gadam un pēc tam ir pievienota tikai ilustratīvā nolūkā un neskar nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Finansējuma avots un Savienības finanšu saistību tvērums laikposmā pēc 2027. gada joprojām ir atkarīgs no iestāžu sarunu iznākuma par turpmākām DFS shēmām, un pēc tam to nosaka ikgadējā budžeta procedūrā. Sākot ar 2028. gadu, visas apropriācijas un personāla resursi ir indikatīvi.

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta (miljonos EUR)

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS		Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2034–2047
		2034	2035	2036	2037	2038–2047	
	4. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Citi administratīvie izdevumi		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
Cilvēkresursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.3.3. Kopējās apropriācijas (miljonos EUR)

KOPĀ APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠKIRTIE IEŅĒMUMI		Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2034–2047
		2034	2035	2036	2037	2038–2047	
	4. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Citi administratīvie izdevumi		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
Cilvēkresursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

Aplēstā ietekme uz izdevumiem un personālu 2028. gadam un pēc tam ir pievienota tikai ilustratīvā nolūkā un neskar nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Finansējuma avots un Savienības finanšu saistību tvērums laikposmā pēc 2027. gada joprojām ir atkarīgs no iestāžu sarunu iznākuma par DFS 2028.–2034. gadam, un pēc tam to nosaka ikgadējā budžeta procedūrā. Sākot ar 2028. gadu, visas apropriācijas un personāla resursi ir indikatīvi.

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads 2034	Gads 2035	Gads 2036	Gads 2037	Gads 2038	Gads 2039–2047
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)						
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	4	4	4	4	4	4
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	0	0
	— ES delegācijās	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 4. izdevumu kategorija	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 4. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	0	0
KOPĀ	7	7	7	7	7	7

3.2.4.2. Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem

Neattiecas.

3.2.4.3. Kopējās cilvēkresursu vajadzības

KOPĀ – APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠKIRTIE IEŅĒMUMI	Gads 2034	Gads 2035	Gads 2036	Gads 2037	Gads 2038	Gads 2039– 2047
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)						
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	4	4	4	4	4	4
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	0	0
	— ES delegācijās	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 4. izdevumu kategorija	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 4. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	0	0

KOPĀ	7	7	7	7	7	7
------	---	---	---	---	---	---

Ņemot vērā vispārējo sarežģīto situāciju 4. izdevumu kategorijā gan darbinieku, gan apropriāciju līmeņa ziņā, nepieciešamos cilvēkresursus nodrošinās ĢD darbinieki, kuri jau ir norīkoti veikt rīcības pārvaldību un/vai ir pārdalīti attiecīgajā ģenerāldirektorātā vai citos Komisijas dienestos.

Priekšlikuma īstenošanai nepieciešamais personāls (pilnslodzes ekvivalenta vienībās):

	Tiks nodrošināts no pašlaik pieejamā Komisijas dienestu personāla	Ārkārtas papildu personāls*		
		Tiks finansēts no 4. izdevumu kategorijas vai pētniecības	Tiks finansēts no BA pozīcijas	Tiks finansēts no maksām
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas	3		Neattiecas	
Ārštata darbinieki (CA, SNE, INT)	4			

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Nodrošina rīcības vispārējo saskaņotību un sniedz nepieciešamo atbalstu izraudzītajai EKG. Nodrošina koordināciju starp dalībvalstīm un žūriju. Nodrošina žūrijas uzraudzību un koordināciju. Nodrošina konkursu uzraudzību dalībvalstīs. Koordinē konkursus trešās valstīs.
Ārštata darbinieki	Ciešā sadarbībā ar žūriju izstrādā pamatnostādnes, kas atvieglo atlases un uzraudzības procedūru veikšanu un ietver Eiropas dimensiju. Sniedz tehnisku atbalstu žūrijai. Savā tīmekļa vietnē publicē visus žūrijas ziņojumus. Publicē visu attiecīgo informāciju un veicina rīcības pamanāmību Eiropas un starptautiskā mērogā. Veicina pieredzes un paraugprakses apmaiņu starp bijušajām, esošajām un turpmākajām pilsētām, kam piešķirts nosaukums, kā arī kandidātpilsētām un sekmē pilsētu izvērtējuma ziņojumu un gūtās pieredzes plašāku izplatīšanu. Sniedz pilsētām atbalstu pieteikumu sagatavošanā, to programmu īstenošanā un to EKG pieredzes izmantošanā, tostarp to integrējot ilgtermiņa pilsētplānošanā un politikas

	plānošanā neatkarīgi no tā, vai tām ir piešķirts EKG nosaukums. Izstrādā mērķtiecīgus komunikācijas pasākumus, lai uzlabotu EKG rīcības pamanāmību un aptvērumu Eiropā un ārpus tās. Sniedz informāciju par esošajiem Eiropas fondiem pilsētu projektu izstrādei, tostarp mentorēšanai un apmācībai.
--	---

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Neattiecas.

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Iniciatīva atbilst 2028.–2034. gada DFS priekšlikumam.

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikumā / iniciatīvā:

- ☒ nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ☐ ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei.

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru					
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas					

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums / iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- ☐ Priekšlikums / iniciatīva finansiāli ietekmē:
- ☐ pašu resursus
- ☐ citus ieņēmumus
- ☐ atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma / iniciatīvas ietekme ³⁸			
		2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads
.....pants					

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Neattiecas.

³⁸ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Neattiecas.

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

1. prasība (R1).

Kā norādīts priekšlikuma 16. panta 2. punkta a) apakšpunktā, *[..] publicē visu attiecīgo informāciju un veicina rīcības pamanāmību Eiropas un starptautiskā mērogā*. Dalībnieki, kurus šī prasība skar vai uz kuriem tā attiecas, ir Eiropas Komisija, valstu iestādes un labuma guvēji. Ietekmētais augsta līmeņa process ir “izplatīšana”.

4.2. Dati

Sniegtie dati ir saistīti ar EKG rīcības informāciju, ziņām un rezultātiem un ir iegūti no publiskiem ziņojumiem vai pilsētu pieteikuma veidlapām.

4.3. Digitālie risinājumi

Paredzētais digitālais risinājums ir informācijas izplatīšanas platforma saskaņā ar priekšlikuma 16. pantu. Platformas galvenās noteiktās funkcijas ir rīcības informācijas, ziņu un rezultātu izplatīšana. Vadības struktūras būs Eiropas Komisija un iespējamā programmas īstenošanas struktūra.

Tiks nodrošināta pieejamība, un atkalizmantojamība tiks apsvērta saskaņā ar Komisijas standartiem. Platforma attiecīgā gadījumā izmantos mākslīgo intelektu, ievērojot piesardzības principu.

Izmantojot MI, Eiropas Komisija nodrošinās atbilstību MI aktam.

Neskarot Regulu (ES) 2016/679, Eiropas Komisija nodrošina šīs regulas vajadzībām savāktu un uzglabāto datu drošību, integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti.

4.4. Sadarbspējas novērtējums

Neattiecas.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

Neattiecas.